

O'ZBEKISTONDA BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARI

Axmedov Alim Babaniyazovich

Termiz davlat universiteti Raqamli iqtisodiyot, biznes boshqaruvi va ekonometrika kafedrası oqituvchisi

Mardanova Dilnoza Aliqul qizi

Termiz Davlat Universiteti Iqtisod va turizm fakulteti Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) yo'nalishi 2-kurs talabasi

ANNOTATSIYA:

Ushbu maqola O'zbekistonda Barqaror rivojlanish maqsadlarini (BRM) amalga oshirish va borishini o'rganadi. Unda O'zbekistonning BRMga sodiqligi va turli sohalarda barqaror rivojlanishga erishish uchun qo'llanilayotgan strategiyalar tahlil qilinadi. Mamlakatning qashshoqlikni qisqartirish, sog'liqni saqlash, ta'lim, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqtisodiy o'sish kabi sohalardagi sa'y-harakatlarini o'rganib, ushbu tadqiqot O'zbekistonda barqaror rivojlanishga intilish bilan bog'liq muammolar va imkoniyatlar haqida tushuncha beradi.

Kalit so'zlar: Barqaror rivojlanish maqsadlari, O'zbekiston, barqaror rivojlanish, qashshoqlikni kamaytirish, sog'liqni saqlash, ta'lim, atrof-muhitni muhofaza qilish, iqtisodiy o'sish.

ABSTRACT:

This paper explores the implementation and progress of the Sustainable Development Goals (SDGs) in Uzbekistan. It analyzes Uzbekistan's commitment to the SDGs and the strategies employed to achieve sustainable development across various sectors. By examining the country's efforts in areas such as poverty reduction, healthcare, education, environmental conservation, and economic growth, this study provides insights into the challenges and opportunities associated with the pursuit of sustainable development in Uzbekistan.

Keywords: Sustainable Development Goals, Uzbekistan, sustainable development, poverty reduction, healthcare, education, environmental conservation, economic growth.

АННОТАЦИЯ:

В данном документе исследуется реализация и прогресс Целей устойчивого развития (ЦУР) в Узбекистане. В нем анализируется приверженность Узбекистана ЦУР и стратегии, используемые для достижения устойчивого развития в различных секторах. Изучая усилия страны в таких областях, как сокращение бедности, здравоохранение, образование, охрана окружающей среды и экономический рост, это исследование дает представление о проблемах и возможностях, связанных со стремлением к устойчивому развитию в Узбекистане.

Ключевые слова: Цели устойчивого развития, Узбекистан, устойчивое развитие, сокращение бедности, здравоохранение, образование, охрана окружающей среды, экономический рост.

KIRISH.

Barqaror rivojlanish maqsadlari—bu Birlashgan Millatlar Tashkilotining dunyoda iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik vaziyatni har tomonlama yaxshilash orqali butun insoniyatning hayot tarzini yaxshilash va turmush farovonligini oshirishga, adolatli va barqaror jamiyat qurishga qaratilgan global chaqirig'idir. Barqaror rivojlanish sohasidagi turli mamlakatlarning tajribasi juda katta farq qilganligi sababli, 2030 yil kun tartibining barcha maqsadlari va tegishli vazifalari umumiy, universal shaklda shakllantirilgan va qoida tariqasida aniq miqdoriy maqsadlar mavjud emas. Har bir mamlakat BRMni lokalizatsiya qilishi, ya'ni 2030 yilga mo'ljallangan kun tartibidagi 169 ta vazifadan o'zining rivojlanish ustuvorligi va moliyaviy imkoniyatlaridan kelib chiqib, milliy rivojlanish maqsadlarini ishlab chiqishi belgilangan. Mamlakatlar ushbu maqsadlarni o'zining milliy sharoitlariga moslashtirishi, har bir vazifaga tegishli statistik ko'rsatkichlar uchun miqdoriy ko'rsatkichlarni aniqlashi hamda vazifalar va aniq miqdoriy ko'rsatkichlarni milliy strategik hujjatlarda belgilashi kerak.

Asosiy qism

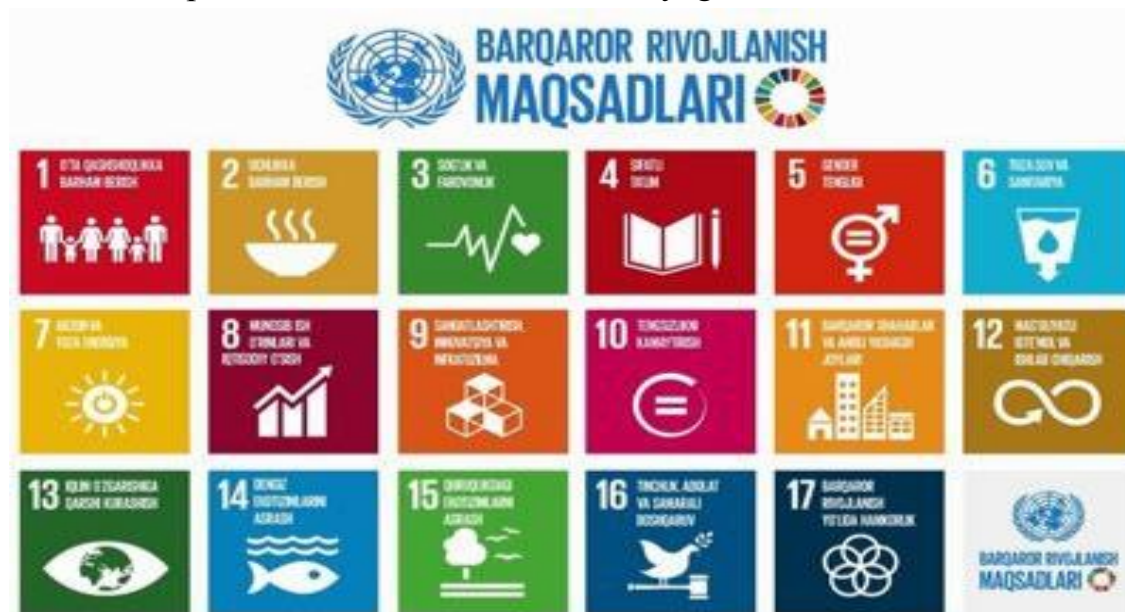
Bugungi kunda Birlashgan Millatlar Tashkilotining Iqtisodiy va Ijtimoiy Departamentida (UNDESA) Barqaror Rivojlanish Maqsadlari bo'limi (DSDG) BRMLar va ular bilan bog'liq tematik masalalar, shu jumladan suv, energetika, iqlim, okeanlar, urbanizatsiya, transport, fan va texnologiyalar uchun moddiy yordam ko'rsatish va salohiyatni oshirish bo'yicha ishlarni ta'minlaydi.

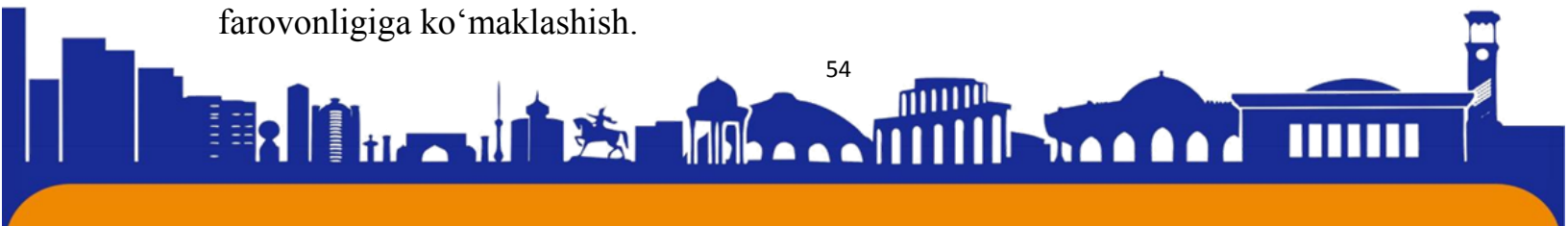
O'zbekistonda Barqaror Rivojlanish Maqsadlari

O'zbekiston ham 2015 yilning sentabr oyida BMT Sammitida e'lon qilingan Barqaror rivojlanish maqsadlarining milliy darajada bajarilishi bo'yicha shartlarini qabul qildi va 2030 yilgacha bo'lgan davrda barqaror rivojlanish sohasidagi milliy maqsad va vazifalarni belgilab oldi. Qaror asosida 2030-yilgacha bo'lgan davr uchun 16 ta Barqaror rivojlanish milliy maqsadlari hamda ular bilan bog'liq bo'lgan 125 ta vazifalar tasdiqlandi. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi 841-son qarori qabul qilinib, har bir yo'nalish bo'yicha mas'ul vazirlik va idoralar belgilandi. Shuningdek, hukumat darajasida O'zbekiston Respublikasi Bosh vazirining o'rinbosari rahbarligida idoralararo Muvofiqlashtiruvchi kengash tuzildi va milliy BRMLarni amalga oshirish uchun tegishli «yo'l xaritasi» qabul qilindi. BRM ko'rsatkichlari bo'yicha ma'lumotlarni monitoring qilish maqsadida nsdg.stat.uz sayti ishga tushirildi. Ushbu platforma mamlakatdagi BRMga erishishda mavjud vaziyat to'g'risida ma'lumot to'plash va umumlashtirish uchun yagona markaz hisoblanadi.

Barqaror rivojlanish maqsadlari:

1. Qashshoqlikning barcha shakllariga barham berish
- 2) Ochklikni tugatish, oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash va oziqlanishni yaxshilash hamda qishloq xo'jaligining barqaror rivojlanishiga ko'maklashish.
- 3) Sog'lom turmush tarzini ta'minlash va barcha yoshdagi kishilarning farovonligiga ko'maklashish.

ISSN (E): 2181-4570 ResearchBib Impact Factor: 6,4 / 2023 SJIF 2024 = 5.073/Volume-2, Issue-4

4) Barchani qamrab oluvchi, teng huquqli hamda sifatli ta'limni ta'minlash va barcha uchun uzluksiz ta'lim olish imkoniyatini kengaytirish..

5) Gender tengligini ta'minlash, barcha ayol va qiz bolalarning huquq va imkoniyatlarini kengaytirish.

6) Barcha uchun xavfsiz suv zaxiralari va sanitariya vositalaridan foydalanish imkoniyatini ta'minlash.

7) Barcha uchun energiyaning arzon, ishonchli, barqaror va zamonaviy manbalaridan foydalanish imkoniyatini ta'minlash.

8) Keng qamrovli va barqaror iqtisodiy o'sish hamda barcha uchun bandlik va munosib mehnat qilish imkoniyatlarini ta'minlashga ko'maklashish.

9) Mustahkam infratuzilma yaratish, keng sanoatlashgan va innovatsiyalar bilan boyitilgan tizim joriy etilishiga ko'maklashish.

10) Mamlakatlararo va ichki tengsizlik darajasini qisqartirish.

11) Shahar va aholi yashash joylarining ochiqligi, xavfsizligi, mustahkamligi va ekologik barqarorligini ta'minlash.

12) Oqilona iste'mol qilish va ishlab chiqarish modellariga o'tishni ta'minlash.

13) Iqlim o'zgarishi va uning oqibatlariga qarshi kurashish bo'yicha tezkor choralar ko'rish.

14) Barqaror taraqqiyot yo'lida okeanlar, dengizlar va dengiz zaxiralarini asrash va ulardan oqilona foydalanish.

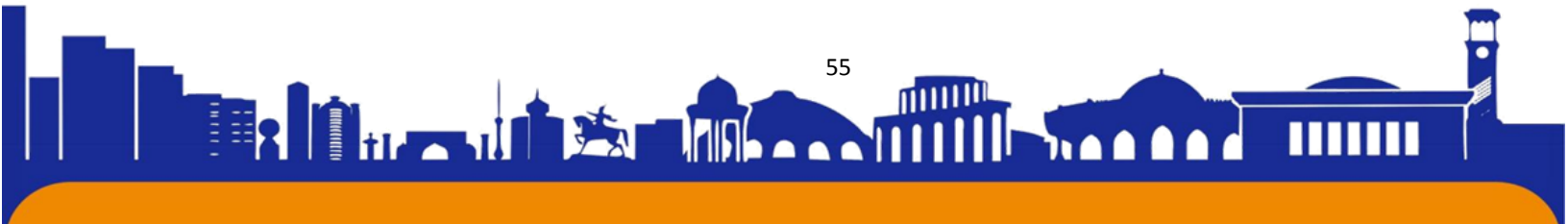
15) O'rmonlardan oqilona foydalanish, cho'llashishga qarshi kurashish, yer tanazzuli holatlariga chek qo'yish va yer unumdorligini qayta tiklash hamda biologik xilma-xillikning yo'qolib ketish xavfini bartaraf etish.

16) Barqaror rivojlanish manfaatlari yo'lida tinchliksevar va ochiq jamiyatlar qurilishiga ko'maklashish, barcha uchun odil sudlov imkoniyatidan foydalanishni ta'minlash va barcha darajalarda samarali, hisobdor va keng ishtirokka asoslangan muassasalarni tashkil etish.

17) Barqaror rivojlanish manfaatlari yo'lida global hamkorlikni faollashtirish.

Maqsadlarga erishish strategiyasi

BRMga erishish bo'yicha ishlar 2016-yil 1-yanvardan boshlanishi va 2030-yilning 31-dekabriga qadar yakunlanishi kutilmoqda. Biroq, ilgari tuzilgan xalqaro shartnomalar asosida ishlab chiqilgan ayrim vazifalar 2030-yil yakunidan avval ham

ISSN (E): 2181-4570 ResearchBib Impact Factor: 6,4 / 2023 SJIF 2024 = 5.073/Volume-2, Issue-4

hal qilinishi kutilmoqda. BRMga erishish quyidagi qoidalarga muvofiq amalga oshiriladi deb taxmin qilinadi:

Mamlakatlar mustaqil ravishda barqaror rivojlanish bo'yicha o'z strategiyalari, rejalari va dasturlarini ishlab chiqadilar. SDG mamlakatlarga o'z rejalarini global majburiyatlari bilan muvofiqlashtirish imkonini beruvchi etalon bo'lib xizmat qiladi.

Barqaror rivojlanish bo'yicha yuqori darajadagi siyosiy forumda har yili BRMga erishish bo'yicha yutuqlar tahlili asosida kelgusidagi chora-tadbirlar belgilanadi.

Addis-Abeba Harakatlar dasturida (Taraqqiyotni moliyalashtirish bo'yicha uchinchi konferentsiyaning yakuniy hujjatida) nazarda tutilganidek, barqaror rivojlanish sohasidagi yangi kun tartibini amalga oshirishga ko'maklashish uchun moliyaviy resurslardan samarali foydalanishni ta'minlash maqsadida BRMni amalga oshirish vositalarini nazorat qilish va ko'rib chiqish tashkil etiladi.

Texnologiyalarni rivojlantirish mexanizmi rivojlanayotgan mamlakatlarning texnologiyaga bo'lgan ehtiyojlarini qondirishni ta'minlashi va ushbu ehtiyojlarni qondirish va salohiyatni oshirish uchun muqobil variantlarni taqdim etishi kerak.

2030-yilga, ya'ni BRMlariga erishilishiga atigi olti yil qolgan bir vaqtda, Barqaror rivojlanish maqsadlari ruhini chinakam o'zida mujassam etgan dunyoni yaratish uchun yuqorida keltirilgan asoslarga tayanib, qat'iy harakat qilish hammamizning umumiy burchimizdir.

Xulosa qilib shuni aytaolamizki O'zbekistonda barqaror rivojlanish maqsadlarini bo'yicha olib borilayotgan ishlar yildan yilga o'z samarasini yanada ko'rsatib boradi. Davlatimiz va ijtimoiy soha rivojlanishi uchun juda katta ahamiyatga ega hisoblanadi. O'zbekistonda barqaror rivojlanish maqsadlari borasidagi forumlarni qayta tashkillashtirish borasidagi g'oyalarni eng ustuvor yo'nalish bo'libgina qolmay, uni amalda oshirishimiz bizning kelajagimiz uchun qo'yilgan pillapoyalardan biridir. Shunday ekan Barqaror rivojlanish maqsadlari yo'lidagi ishlar uchun o'z xissamizni qo'shishimiz lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. [↑ Sustainable Development Goals](#)
2. [↑ O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 83-sonli qarori](#)
3. [↑ O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 841-sonli qarori](#)
4. [↑ Sustainable Development Summit.pdf](#)
5. [↑ Аддис-Аббская программа действий ru.pdf](#)

